

O prázdninách jsem byl vyslán do 14 týdenního modelářského kurzu instruktorů mládeže na letišti v Kralupech nad Vltavou. Mimo teoretických předmětů jsme si každý měli spočítat, navrhnout tvar, skreslit plánek 1:1 a během těch 14 dnů postavit svůj model. Poslední dny měla s nimi proběhnout soutěž jako součást hodnocení. Hodnotila se znalost teorie, konstrukce, pečlivost stavby a letové výkony. Také nás seznámili s rozhodnutím komise FAI, že odsouhlasila zrušení povinného průřezu trupu u kat A2. I když tato změna platila od ledna 1955, většina nás už změnu uplatnila na svých modelech.

Sjelo se nás z celé republiky kolem 20ti modelářů na různé úrovni dosavadních modelářských zkušeností a také v rozsahu věku od 17 až 50 leté /pro mne ogara z hor byli ti nejstarší už kmeti/. Přesto jsme si docela všichni rozuměli, protože nás spojoval společný zájem. Vedoucím kurzu byl výborný člověk Josef Fiala, který do nás hustil nejen teorií o stabilitě, vztlaku, odporu, různých profilech a jejich polárach, ale dovedl i poradit či prakticky pomoci při stavbě. Program byl celodenní - 6,30 budíček, 8 - 17 zaměstnání, 22hod večerka. Nejvíce nás stavělo větroně A2, ale tři modeláři z Prahy stavěli motoráky. Někteří stavěli opravdu zajímavé konstrukce, jak tvarem tak i nezvyklou technologií. Nejvíce jsem si rozuměl s Egonem Pohlem ze Žacléře i když byl asi o 6 let starší. Pracovali jsme na stolech hned vedle sebe, tak jsem mohl pozorovat jeho zajímavou stavbu trupu. Hlavici vyřízl z lípy /ze dvou desek/, pak ji vydlabal, z dýhy kterou si už dovezl vyřízl dle délky trupu klín a okraje podél nalepil lišty 3x5. Druhý den natřel tu stranu kde byly nalepeny lišty teplým klihem, prohnul do U a na rovné desce rovnou stranou přilepil na proužek překl. 0,8mm. Stejným způsobem ohnul z dýhy i horní stranu a ovázal gumou. Po zaschnutí jen dobrousil spoje a přilepil na dlabanou hlavici. Později jsem toto způsob uplatnil na modelu A1 - byl lehký a pevný. Trochu jsem ale odbočil.

Stavělo se z toho materiálu co jsme v kurzu dostali, takže vznikly modely jen z tuzemského materiálu. Už se zdálo, že poruším svůj zvyk spojení křídla jazykem, protože byl k dispozici jen ocel. drát Ø 4. Nakonec se nade mnou slitoval sám vedoucí kurzu a duralový plech mi tehdy sehnal. Model se mi podařil nejen konstrukčně, ale dokonce jsem poprvé musel dovážet 10g do těžiště! Také použití tenčího profilu G-417 přineslo své ovoce, protože na soutěži všech členů kurzu Marťan zvítězil. Od tohoto vítězství dostal i své jméno, protože létal tak bezvadně, jako by byl z jiné planety! Následující poslední den kurzu jsem létal jen tak v ranním klidu a doladoval kluz lepením papírových podložek pod výškovku. Lepil jsem ale tak pečlivě, že při následném startu zmizel model v azurové modři asi po 40ti minutách. Zřejmě se mi povedlo slepit s podložkou i VOP k trupu, takže ani po přepálení gumiček doutnákem nemohl determalizátor fungovat. Smutný a bez modelu

jsem jel tehdy domů, ale už s předsevzetím postavit stejný model znovu. Během několika dnů, ještě než jsem začal stavět model znovu, obdržel jsem zprávu o nálezku modelu a údiv nálezce, že model uletěl více jak 300km. Na modelu jsem samozřejmě adresu už domů. Poslal jsem do Veltrus, kde se model našel, krabici od zářivek s čokoládou a peníze na poštovné. Model jsem v pořádku obdržel a k mé spokojenosti létal model na řadě soutěží, než jej někdo ukradl z výstavy pořádané u nějaké příležitosti ve Frýdlantě nad Ostravicí, kde jsem chodil pokračovat v plachtařině.

Teď ke stavbě modelu:

T r u p - ze smrkových lišt 3x3 slepen systémem bočnic v místě uchycení křídel zesílen překl. 2mm. Obě bočnice lepíme najednou nad sebou, po zschnutí lehce přebrousíme z obou stran a žiletkou v místech lepení rozdělíme na bočnice dvě. V prostorový trup lepíme přímo na plánu na půdorysu, překrytém průhlednou folií či celofánem, vkládáním všech příček 3x3. Pozor - horní příčky jsou delší! Než nám vše zaschne, vyřízneme a slepíme hlavicí z lípových destiček a vybrousíme tvar hotově. Vpředu nasuneme na lišty 3x3 a dokončíme horní nástavbu předku trupu včetně nástavby z překl. 2mm ve které pečlivě vyřežeme zářezy pro duralový jazyk síly 1,5mm. Dole vpředu i vzadu doplníme ploutvičkami proti oděru z lišty 3x5 a podložku pod výškovkou s léty napříč - překl. 0,8mm. Poprvé jsem použil přestavitelný boční háček, umístěný cca 7mm před těžištěm na té straně, které zatáčky chceme létat a na stejnou stranu vyhneme i plošku na směrovce.

S m ě r o v k a - slepená ze smrkových lišt 2x2, 2x3 a 2x12mm i s ploutvičkou. Pohyblivou plošku vyřízneme v odtokovce, zabrousíme a vetkneme na Al. plíšky 0,5x5x10mm. Celek lepíme na trup až po potažení papírem.

K ř í d l o - běžné konstrukce ze smrkových lišt - náběžka 3x3 /na koso/, hlavní 2x5 nad sebou, pomocná 2x3 a odtokovka 3x15 zbrúšená do klínu se zářezy pro žebra. Středová žebra bez vylehčení z překl. 2mm, ostatní i položebra z překl. 0,8mm, odlehčená vrtáním. Spojky uší z překl. 3 a okrajové oblouky z lišty 2x10 tvarované s prohnutím podle střední tětiny profilu, potažené zhora i zespodu papírem. Samozřejmě jsou výstupy ve všech rozích spojů a mezi každým druhým žebrem hlavního nosníku vlepit stojinu z překl. 0,8x20mm.

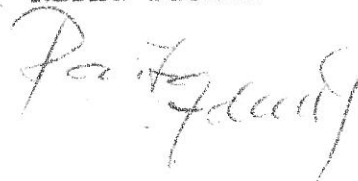
V ý š k o v k a - ze smrkových lišt - náběžka 3x3 /na koso/, hlavní 2x3 a odtokovka 2x10 zbrúšená do klínu se zářezy pro žebra, rozříznutá i slepená do tvaru. Žebra z překl. 0,8mm silně vylehčená. Koncovky tvarované z lišty 1,5x7mm a přilepené zároveň ze spodní stranou posledního žebra, šikmo nahoru cca 15°. Vlepeny bambusové kolíčky i ploutev determalizátoru.

P o t a h - trup i křídla středně silným papírem Kablo, kormidla tenkým kondensátorovým papírem. Vše vypnuto vodou, přišpendleno na rovné desce s podložkami pod ušima křídla do mírných negativů cca 3mm a 4x lakováno

napínacím nitrolakem. Drobné ozdoby dle vlastního uvážení jsou stříkány barevnými nitrolaky fixírkou-pusou.

Z a l é t á n í - pokud dodržíme polohu těžiště 83mm od náběžky, úhel seřízení $+2,5^{\circ}$ a výškovky 0° bude model připraven k letu. Nejdříve jej zakloužeme do mírné levé zatačky /na stejné straně je i boční háček/ a pak nepatrně přidáme levých zataček vyhnutím plošky na směrovce. Tahem šňůry výchytku kompenzujeme, takže by měl jít na šňůře rovně a po vypnutí z háčku bude model kroužit ve stále levé zatačce. Proto je nutné si s tímto seřízením pohlát, třeba i posunem háčku blíže či dále od těžiště. Až se nám to podaří, vytáhneme model až nad hlavu a dokonce jej lze ke konci vleku urychlit a vystřelit do stoupavé zatačky. Získáme tak i nějaký metr výšky navíc, ale to se musí pečlivě nacvičit v tréninku doma. Model dosahuje standartních výkonů přes 165sec. Mohu poskytnout plánek 1:1

Raška Zdeněk

Technická data modelu:

Rozpětí	1828 mm
Délka	1172 mm
Plocha celkem	33,44 dm ²
Hmotnost	415 g
Zatížení	12,2 g/dm ²
Profil křídla	G-417
Profil výškovky	CLARK-Y